

การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต ปีบัญชี 2563

การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน (Loss Data)

1. การบันทึกข้อมูลความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Loss Data)

สำหรับส่วนงานสำนักงานใหญ่ ประจำปี 2563

หลักเกณฑ์	แนวทางปฏิบัติ	คะแนน (ร้อยละ)	ที่มาของข้อมูล การประเมิน คะแนน
1. ข้อมูลที่บันทึก ลงในระบบ Loss Data ถูกต้อง ครบถ้วน และทัน ต่อเวลา*	1.1 กรณีส่วนงานตรวจพบเหตุการณ์ความเสียหาย ต้องมีการ บันทึกข้อมูลความเสียหายในระบบ Loss Data และอนุมัติรายการ ให้ครบถ้วนทุกเดือน	60	การรายงานข้อมูล ในระบบ Loss Data เป็นประจำ ทุกเดือน และ รายงานการ ประชุม คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง และควบคุมภายใน ของส่วนงาน
	1.2 กรณีส่วนงานตรวจแล้วไม่พบเหตุการณ์ความเสียหาย ต้อง รายงานการไม่เกิดเหตุการณ์ความเสียหายประจำเดือน (ทำ เครื่องหมาย (✓) ในเดือนนั้นๆ) ในระบบ Loss Data (ภายใน วันที่ 10 ของเดือนถัดไป)		
	1.3 กรณีพนักงานในสังกัดได้รับคำสั่งลงโทษอย่างเป็นทางการ เรื่องการทุจริตภายในปีบัญชี ส่วนงานต้องมีการบันทึกข้อมูลลงใน ระบบ Loss Data ทุกราย		
2. การสื่อสาร และ การติดตามสถานะ เหตุการณ์ความเสียหาย	2.1 กรณีมีเหตุการณ์ความเสียหาย ต้องมีการสื่อสารเหตุการณ์ สาเหตุ และ มาตรการ รวมทั้งติดตามเหตุการณ์ฯ ที่ยังดำเนินการ ไม่สิ้นสุดอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะดำเนินการเสร็จสิ้น ในที่ประชุม คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน	40	
	2.2 กรณีไม่มีเหตุการณ์ความเสียหาย ให้สื่อสารความรู้ที่ เกี่ยวข้อง**ในที่ประชุม ให้พนักงานได้ตระหนัก		

2. การบันทึกข้อมูลความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Loss Data)
 สำหรับส่วนงานฝ่ายกิจการสาขาภาคสำนักกิจการนครหลวง สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด และสาขา
 ประจำปีบัญชี 2563

หลักเกณฑ์	แนวทางปฏิบัติ	คะแนน (ร้อยละ)	ที่มาของข้อมูล การประเมิน คะแนน
1. ข้อมูลที่บันทึก ลงในระบบ Loss Data ถูกต้อง ครบถ้วน และทัน ต่อเวลา *	1.1 กรณีส่วนงานตรวจพบเหตุการณ์ความเสียหาย ต้องมีการ บันทึกข้อมูลความเสียหายในระบบ Loss Data และอนุมัติรายการ ให้ครบถ้วนทุกเดือน	60	การรายงานข้อมูล ในระบบ Loss Data เป็นประจำ ทุกเดือน และ รายงานการ ประชุม คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง และควบคุมภายใน ของส่วนงาน
	1.2 กรณีส่วนงานตรวจแล้วไม่พบเหตุการณ์ความเสียหาย ต้อง รายงานการไม่เกิดเหตุการณ์ความเสียหายประจำเดือน (ทำ เครื่องหมาย "✓" ในเดือนนั้นๆ) ในระบบ Loss Data (ภายใน วันที่ 10 ของเดือนถัดไป)		
	1.3 กรณีพนักงานในสังกัดได้รับคำสั่งลงโทษอย่างเป็นทางการ เรื่องการทุจริตภายในปีบัญชี ส่วนงานต้องมีการบันทึกข้อมูลลงใน ระบบ Loss Data ทุกราย		
2. การสื่อสาร และ การติดตามสถานะ เหตุการณ์ความเสียหาย	2.1 กรณีมีเหตุการณ์ความเสียหาย ต้องมีการสื่อสารเหตุการณื สาเหตุ และ มาตรการ รวมทั้งติดตามเหตุการณ์ฯ ที่ยังดำเนินการ ไม่สิ้นสุดอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะดำเนินการเสร็จสิ้น ในที่ประชุม คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน	40	
	2.2 กรณีไม่มีเหตุการณ์ความเสียหาย ให้สื่อสารความรู้ที่ เกี่ยวข้อง** ในที่ประชุม ให้พนักงานได้ตระหนัก		

ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ธ.ก.ส. ถือใช้ระเบียบฉบับที่ 50 ว่าด้วยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของผู้ปฏิบัติงาน โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนตนเอง และรายงานฝ่ายจัดการปีละ 2 ครั้ง หากพบว่ามีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในเรื่องใด ต้องจัดทำรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์เสนอผู้บังคับบัญชาทันที

ผลการดำเนินการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ประจำปีบัญชี 2562

ครั้งที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม - 30 กันยายน 2562

พนักงานทั้งหมด 22,969 ราย พบว่า

- ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ จำนวน 22,963 ราย
- มีพนักงาน จำนวน 6 ราย มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ครั้งที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 - 31 มีนาคม 2563

พนักงานทั้งหมด 22,707 ราย พบว่า

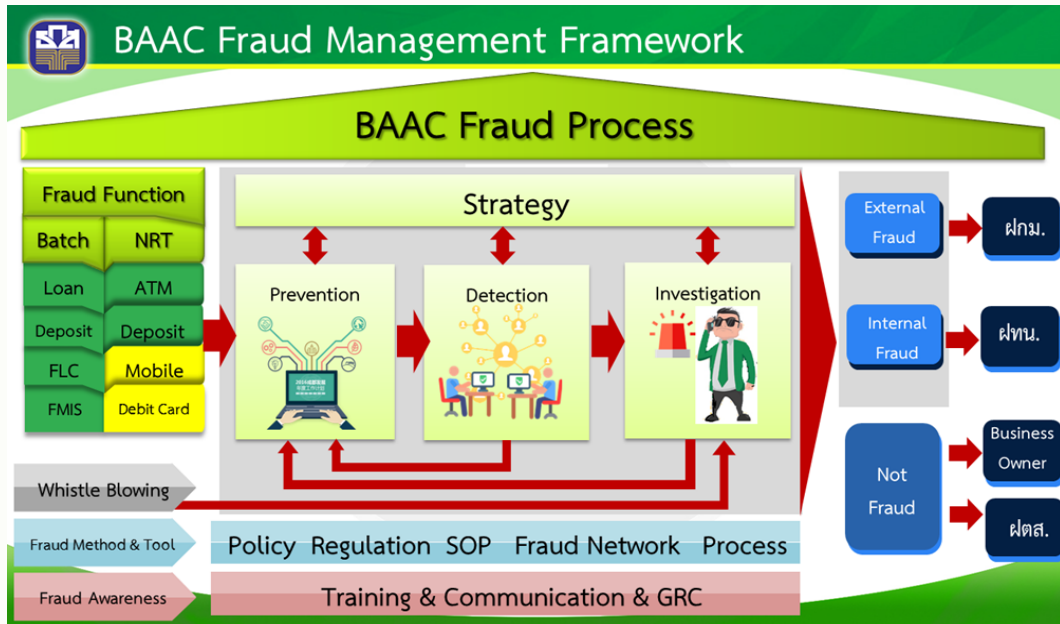
- ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ จำนวน 22,701 ราย
- มีพนักงาน จำนวน 6 ราย มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

รายละเอียดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ประจำปีบัญชี 2562

ประเด็นความขัดแย้ง	จำนวน (คน)	วิธีการแก้ไข
1. คู่สมรสถือหุ้นธุรกิจตั้งแต่ร้อยละ 5 ขึ้นไป และเป็นกรรมการ	1	ได้รายงานในแบบรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์แล้ว และถ้าได้รับมอบหมายงานที่อาจเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ จะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
2. คู่สมรสทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ-ซ่อม อุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และติดตั้งระบบเครือข่ายสื่อสาร	1	ไม่ร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อ-จัดจ้างของส่วนงาน
3. ญาติทำธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง	1	ไม่เป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างของธนาคาร
4. ญาติรับจัดทำป้าย และเป็นประธานชีวิตี บ้านน้ำเกียน	1	ไม่เป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างของธนาคาร
5. พนักงานได้ก่อสร้างอาคาร ให้ธนาคารเช่า เป็นอาคารสำนักงาน ธ.ก.ส. สาขาสามง่ามท่าโบสถ์ โดยไม่ได้กระทำการใด ที่เป็นความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และไม่ได้เป็นกรรมการใดๆ เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในการเช่าอาคารดังกล่าว	1	ได้รายงานในแบบรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์แล้ว และถ้าได้รับมอบหมายงานที่อาจเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ จะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
6. บิดาได้กู้เงินเป็นลูกค้าเกษตรกรของ ธ.ก.ส.	1	ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อของบิดา

กระบวนการจัดการเรื่องการทุจริต

ธ.ก.ส. มีกระบวนการทำงานที่สำคัญ (Work Process) เพื่อยกระดับการบริหารความเสี่ยงในการป้องกันระดับที่ 2 (2nd Line of Defense) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการติดตั้งระบบ Fraud Detection (Financial Crime Risk Management : FCRM) ซึ่งเป็นระบบมาตรฐานสากลที่ใช้ในการตรวจจับการทุจริตในลักษณะ Near Real Time และ Batch คุณลักษณะสำคัญที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. **การใช้เทคโนโลยีใหม่ในการตรวจสอบ** เป็นเครื่องมือในการกำกับและตรวจสอบแบบเฝ้าระวังและระบบที่ออกแบบขึ้นใช้ในองค์กรที่สามารถส่งสัญญาณให้ส่วนงานในการเฝ้าระวังและติดตามธุรกรรมที่ต้องสงสัยได้อย่างทันเวลา สร้างความเชื่อมั่นต่อการทำธุรกรรมผ่านระบบของธนาคาร ป้องกันความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อลูกค้า ทั้งยังเป็นการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายการบริหารงานให้มีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น

2. **การพัฒนาองค์กรและบุคลากร** ปรับปรุงเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่บุคลากรมีสมรรถนะตามความเชี่ยวชาญ รวมทั้งสร้างควมมีมาตรฐานทางวิชาชีพ อีกทั้ง การรักษาบุคลากรให้อยู่ในสายอาชีพ สร้างขวัญกำลังใจและความก้าวหน้าทางสายอาชีพ (Career Path) ต่าง ๆ ที่เหมาะสมขึ้นมารองรับต่อการอยู่ปฏิบัติงานในระยะยาว

3. **การสร้างมาตรฐาน** การออกแบบระบบการตรวจจับรายการธุรกรรมที่ต้องสงสัยขององค์กรให้มีมาตรฐานและเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด

4. **การสื่อสารและเครือข่ายดำเนินงาน** การดำเนินงานจัดการและป้องกันการกระทำทุจริต เพื่อการบริหารจัดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างธนาคาร การถ่ายทอดประสบการณ์ของแต่ละธนาคาร ได้มีการจัดตั้งชมรมตรวจสอบและป้องกันการทุจริต เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างธนาคาร รวมทั้งระบุดูจุดอ่อนของแต่ละธนาคาร มีการประกาศใช้นโยบายการกำกับและตรวจสอบแบบเฝ้าระวังให้ผู้บริหาร และพนักงานของธนาคารทราบ ผ่านช่องทางการสื่อสารภายในของธนาคารอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้ง สื่อสารข้อมูลความรู้ และโทษของการทุจริตผ่านช่องทางต่างๆ ในการสื่อสารกับพนักงานทุกระดับ

กระบวนการจัดการกระทำทุจริตและป้องกันการกระทำทุจริต

1. การป้องกันการทุจริต (Prevention)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและข้อผิดพลาด (Fraud Assessment) จากการวิเคราะห์แนวโน้มการทุจริต จุดควบคุมจากคดีทุจริตต่างๆ ที่เกิดขึ้น และกำหนดวิธีการป้องกันเพื่อลดความเสี่ยงจากการทุจริต (Preventive) เข้าสู่การจัดทำแผนงานบริหารการป้องกันการทุจริตและข้อผิดพลาด ตามประเภทการทำธุรกรรมของแต่ละผลิตภัณฑ์ของธนาคารจากระบบงานเดิม เช่น ระบบงานสินเชื่อ (Loan) ระบบงานเงินฝาก (Deposit) เป็นต้น รวมถึงระบบงานใหม่ๆ ของธนาคาร เช่น ระบบบริการธุรกรรมทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Banking) การให้บริการรับชำระค่าสินค้าและบริการระบบ Front End Payment เป็นต้น โดยนำข้อมูลรายงานธุรกรรมทางการเงิน (Financial Transaction) และไม่เกี่ยวข้องทางการเงิน (Non-Financial Transaction) ที่มีข้อมูลบ่งชี้เหตุผิดปกติ เพื่อจัดทำเงื่อนไขการเฝ้าระวัง (Business Rule) และกำหนดเงื่อนไขตรวจจับทุจริตแยกตามประเภทการทำธุรกรรมของแต่ละผลิตภัณฑ์ของธนาคาร

2. การตรวจจับ (Detection) และตรวจสอบธุรกรรม (Monitoring) รายการผิดปกติต้องสงสัย

ธ.ก.ส. ได้นำระบบตรวจจับทุจริต (Fraud Detection) โปรแกรม Financial Crime Risk Management (FCRM) มาใช้ในการควบคุมดูแลระบบงานต่างๆ ของธนาคาร พร้อมทั้งแจ้งเตือน (Alert) รายการผิดปกติหรือต้องสงสัย โดยนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงป้องกันการทุจริตและข้อผิดพลาดที่เกิดจากการทำธุรกรรมต่างๆ รวมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมและกระบวนการในการทำทุจริตในแต่ละครั้ง ข้อมูลการทุจริต ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการทำธุรกรรมทุกประเภท โดยจัดทำฐานข้อมูลความเสี่ยงของการทุจริตและข้อผิดพลาด สาเหตุ ปัญหาการทุจริต เพื่อนำผลวิเคราะห์ที่ได้ไปปิดความเสี่ยงและกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. การตรวจสอบข้อเท็จจริง (Investigation) และการแก้ไข (Correction)

รายการผิดปกติ จะทำการตรวจสอบรายการที่อยู่ในข่ายที่ต้องสงสัยทุจริต เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง หลักฐานรายการที่เกี่ยวข้องสงสัยว่าเป็นการทุจริต รวมถึงจัดทำฐานข้อมูลเหตุผิดปกติ สถิติ วิเคราะห์ จัดทำรายงานพัฒนาจุดควบคุมจากคดีทุจริตต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกธนาคาร เพื่อแก้ไขความผิดพลาดจากการดำเนินงานของพนักงาน

4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องและการบังคับใช้ (Law & Enforcement)

ธ.ก.ส.ให้ความสำคัญในการปราบปรามการทุจริตทุกรูปแบบอย่างจริงจัง โดยประกาศเป็นนโยบายป้องกันและปราบปรามการทุจริต นโยบายการแจ้งเบาะแสการกระทำผิด (Whistle Blowing Policy) เพื่อแจ้งให้ประชาชน ลูกค้าของธนาคาร และพนักงานทราบ ส่วนเครื่องมือที่นำมาใช้ควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคาร ได้แก่ คู่มือการปฏิบัติงาน ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผน และบันทึกเวียน เพื่อลดการปฏิบัติงานที่ผิดพลาด และสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการขั้นตอนการปฏิบัติงานมาตรฐานได้

กิจกรรม ธ.ก.ส.

ต่อต้านคอร์รัปชัน

ธ.ก.ส. ร่วมงานวันต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) และวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล นำโดย นายอภิรมย์ สุขประเสริฐ ผู้จัดการ ธ.ก.ส. พร้อมด้วยผู้บริหารและพนักงานธนาคาร เพื่อร่วมแสดงพลังสร้างเจตนารมณ์ในการต่อต้านการทุจริตครั้งนี้ด้วย

อบรมให้ความรู้

ธ.ก.ส. จัดอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายให้กับผู้บริหาร และพนักงาน เพื่อพัฒนาความรู้เป็นแนวทางและป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ได้ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านกฎหมาย โดยมุ่งเน้นให้ความรู้เพื่อป้องกันการถูกเอารัดเอาเปรียบจากมิถาชีฟ

คู่มือกฎหมายฉบับพกพาสำหรับพนักงาน

ธ.ก.ส. เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดรวมถึงความเสียหายในการปฏิบัติงาน อันเป็นการคุ้มครองพนักงานที่ปฏิบัติตามหน้าที่ จึงได้จัดทำคู่มือความรู้ด้านกฎหมายฉบับพกพาเพื่อให้พนักงานสามารถนำไปใช้ได้ในพื้นที่ปฏิบัติงาน จำนวน 10 เรื่อง ดังนี้

